

باسمه تعالی

دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری

(مصوبه جلسه ۵۴۳ شورای رقابت به همراه اصلاحات بعدی تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۵)

مقدمه

با توجه به وضعیت انحصاری بازار خودروی سواری در کشور بر اساس بالا بودن شاخص‌های تمرکز؛ تقاضای انباشته در بازار؛ ممنوعیت یا محدودیت واردات طی سال‌های اخیر؛ پایین بودن قدرت انتخاب مصرف‌کنندگان؛ برخی احکام قانونی همچون ماده ۱۲ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۷/۲۴؛ بند (ف) تبصره (۷) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور و تبصره ۵ قانون اصلاح ماده (۱۰) قانون ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۱/۹/۹، که وضعیت انحصاری این بازار را شدیدتر ساخته‌اند، ضمن دریافت نظرات مشورتی و پیشنهادهای شورای رقابت به استناد بند ۵ ماده ۵۸ قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و با توجه به مفاد ماده ۲ و ماده ۷ قانون ساماندهی صنعت خودرو، در جلسه شماره ۵۴۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری را به شرح ذیل تصویب نمود.

ماده ۱: تعاریف

واژگان و اصطلاحات مندرج در این دستورالعمل در معانی مشروحه زیر به کار می‌روند:

۱-۱. وزارت صمت: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

۲-۱. قانون: قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۳-۱. سازمان حمایت: سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان.

۴-۱. دستورالعمل: دستورالعمل تنظیم بازار خودروی سواری مصوب شورای رقابت.

۵-۱. خودرو: خودروهای سواری تولیدی و مونتاژی.

۶-۱. عرضه‌کنندگان خودرو: تولیدکنندگان خودرو.

ماده ۲: تشخیص انحصار

بازار خودروهای سواری تولیدی و مونتاژی، انحصاری تشخیص و از این پس مشمول این دستورالعمل هستند. (طی مصوبه ۷۳۰ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۱ اصلاح گردید).

تبصره: خودروهای سواری برقی از شمول این دستورالعمل مستثنی می شوند. (طی مصوبه ۶۵۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۲ و مصوبه ۶۸۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۷ الحاق گردید).

ماده ۳: دستورالعمل قیمت گذاری (طی مصوبه ۷۷۸ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۵ اصلاح گردید)

۳-۱. مبنای تنظیم قیمت خودروهای مشمول این دستورالعمل، ضوابط قیمت گذاری هیئت تعیین و تثبیت قیمت ها است. عرضه کنندگان خودرو، قیمت را با رعایت کلیه احکام این دستورالعمل محاسبه و اعمال نموده و موظفند کلیه مستندات مربوط به محاسبه قیمت را به سازمان حمایت ارسال نمایند. سازمان حمایت وظیفه نظارت بر حسن انجام محاسبات را برعهده دارد و قیمت خودروها را بر اساس ضوابط فوق الذکر مستقلاً محاسبه می نماید. در صورتی که قیمت اعمال شده توسط عرضه کنندگان خودرو بیشتر از قیمت محاسبه شده توسط سازمان حمایت باشد، عرضه کنندگان خودرو مکلف به تمکین از قیمت محاسبه شده توسط سازمان حمایت می باشند. در صورت تخلف، سازمان حمایت موظف است متخلفین را جهت رسیدگی به مراجع قانونی مربوط معرفی نماید.

تبصره ۱: قیمت محاسباتی در این بند، قیمت عرضه کننده خودرو و بدون لحاظ هزینه های مصرف کننده (مانند مالیات بر ارزش افزوده، بیمه شخص ثالث، عوارض شماره گذاری و هزینه های پست و فراجا و غیره) است.

تبصره ۲: عرضه کنندگان خودرو موظفند در یک سال مالی حداقل دو صورت مالی حسابرسی شده در مقاطع شش ماهه و پایان دوره مالی داشته باشند.

۳-۲. با هدف نهادینه سازی فضای رقابتی برای هریک از خودروهای مشمول این دستورالعمل، بر اساس ترازبایی (Benchmarking) با قیمت حداقل سه خودروی رقیب (مشابه) خارجی هم رده از نظر کلاس، کیفیت و استاندارد؛ شاخصی با عنوان "شاخص رقابت پذیری" (CI)، مطابق فرمول زیر، قبل از اعمال قیمت های جدید، محاسبه می گردد. وزارت صمت موظف است خودروهای رقیب خارجی را برای هریک از خودروهای مشمول این دستورالعمل مشخص نموده و به همراه قیمت ارزی آنها به سازمان حمایت اعلام نماید. سازمان حمایت قیمت رقابتی (P_b) و شاخص رقابت پذیری را محاسبه و رتبه رقابت پذیری هر خودرو را مطابق «جدول شماره ۱» مشخص می نماید و این رتبه را در بررسی قیمت های اعلام شده توسط عرضه کنندگان خودرو (موضوع بند ۳-۱) این دستورالعمل لحاظ نماید. برچسب رقابت پذیری هر خودرو که بیان گر رتبه رقابت پذیری آن است توسط سازمان حمایت اعلام می شود و عرضه کنندگان خودرو موظفند اطلاعات مربوط به رتبه و برچسب رقابت پذیری هریک از انواع محصولات خود را به صورت شفاف به اطلاع کلیه مشتریان برسانند.

$$CI = \frac{(P_b - P_d)}{P_b} \times 100$$

CI: شاخص رقابت پذیری هر خودرو؛

P_b : قیمت پایه رقابتی که براساس میانگین قیمت حداقل سه خودروی مشابه خارجی محاسبه می شود؛

P_d : قیمت هر خودرو که در چارچوب بند (۳-۱) محاسبه شده است.

«جدول شماره ۱»: رتبه بندی خودروها

رتبه	محدوده شاخص رقابت پذیری
A	$CI < 25$
B	$15 \leq CI < 25$
C	$5 \leq CI < 15$
D	$-5 \leq CI < 5$
E	$-15 \leq CI < -5$
F	$CI < -15$

تبصره ۱: خودروهایی که رتبه رقابت پذیری آنها F باشد، مجاز به دریافت قیمت جدید نیستند. این خودروها تنها در صورت ارتقاء به رتبه بالاتر امکان افزایش قیمت خواهند داشت.

تبصره ۲: قیمت پایه رقابتی (P_b) بر اساس متوسط شش ماهه نرخ ارز حواله ای رسمی تجاری کشور محاسبه می گردد.

تبصره ۳: وزارت صمت می تواند جهت تعیین خودروهای مشابه خارجی، از پیشنهادهای عرضه کنندگان خودرو، نهادهای حرفه ای داخلی و حسب مورد مراجع خارجی معتبر جهت تعیین ملاک های مقایسه استفاده نماید.

تبصره ۴: در صورتی که وزارت صمت ظرف مدت یک ماه، خودروهای رقیب خارجی را اعلام ننماید، اعمال این شاخص در دوره مربوط لازم نیست.

ماده ۴: شرایط طرف تقاضا (طی مصوبه ۷۷۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۱۴ اصلاح گردید)

۴-۱. حداقل سن متقاضیان خرید خودرو ۱۸ سال باشد.

۴-۲. متقاضیانی که طی ۴۸ ماه گذشته صدور فاکتور خودرو نزد شرکت های ایران خودرو و سایپا یا طی ۲۴ ماه گذشته صدور فاکتور خودرو نزد دیگر شرکت ها داشته اند، امکان ثبت نام و خرید خودرو ندارند.

۴-۳. متقاضیانی که دارای پلاک انتظامی فعال هستند امکان ثبت نام و خرید خودرو ندارند.

تبصره: کسانی که دارای یک پلاک انتظامی فعال هستند و عمر خودرو موضوع پلاک مذکور بیش از ۵ سال باشد از ممنوعیت فوق مستثنی هستند" (طی رأی ۱۲۷-۰۲-۵ ت مورخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ هیئت تجدیدنظر الحاق گردید)

۴-۴. انتقال امتیاز و حقوق ناشی از خرید خودرو، به اشخاص ثالث (حتی به صورت وکالتی) و نیز فروش حواله خودرو به صورت وکالتی ممنوع است.

۴-۵. امکان صلح در قرارداد وجود ندارد.

تبصره: مشمولین ماده ۱۲ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب ۱۴۰۰/۰۷/۲۴ و تبصره ۵ قانون اصلاح ماده (۱۰) ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۱/۰۹/۰۹، مشمول این ماده نیستند. (طی مصوبه ۶۳۲ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۲ الحاق گردید)

ماده ۵: شرایط طرف عرضه (طی مصوبه ۷۷۵ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۱ اصلاح گردید)

- ۱-۵. عرضه‌کنندگان خودرو موظفند برنامه تولید خود (به تفکیک ماه) را در ابتدای هر سال و میزان تحقق آن را (به صورت ماهانه) در طول سال به شورای رقابت اعلام نمایند.
- ۲-۵. عرضه‌کنندگان خودرو موظفند طرح‌های فروش و پیش‌فروش خود را در سامانه خود ارایه نمایند.
- ۳-۵. عرضه‌کنندگان خودرو حق پیش‌فروش خودروهایی که قیمت آن تعیین نشده را ندارند.

ماده ۶: وزارت صمت می‌تواند پیشنهادی جهت خروج برخی از خودروها از شمول ضابطه قیمتی بند ۳-۱ ماده ۳ و نیز ماده ۴ این دستورالعمل، با تعیین کف مقدار عرضه به شورا ارائه نماید. (طی مصوبه ۶۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۶ اصلاح گردید).

ماده ۷: سایر موارد

۱-۷. دستورالعمل‌های قبلی شورای رقابت در خصوص تنظیم بازار خودروی سواری در صورت مغایرت با این دستورالعمل لغو می‌گردد.

۲-۷. شورای رقابت حسب شرایط و بر اساس تشخیص، این دستورالعمل را مورد ارزیابی و بازبینی قرار خواهد داد.

ماده ۸: مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل برعهده سازمان حمایت می‌باشد و این سازمان موظف است گزارش عملکرد دستورالعمل را هر شش ماه یکبار به شورای رقابت ارائه نماید. (طی مصوبه ۷۷۵ مورخ ۱۴۰۴/۰۵/۲۱ الحاق گردید)

ماده ۹: این دستورالعمل در جلسه شماره ۵۴۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۱ شورای رقابت مصوب و طی جلسات شماره ۵۷۱، ۶۱۴، ۶۳۰، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۵۹، ۶۸۱، ۶۸۳، ۷۳۰، ۷۶۸، ۷۷۲، ۷۷۵ و ۷۷۸ شورای رقابت و رأی ۰۲-۱۲۷-ه ت هیئت تجدیدنظر، اصلاح گردید که شامل ۹ ماده و ۹ تبصره می‌باشد.